

5. Сікорський П.І. До питання про поняття комп'ютерних технологій навчання. // Інформаційно-телекомунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи. Збірник наукових праць. – Львів: ЛДУ БЖД, 2006. – С.601-607.
6. Снігур О.А. Новітні інформаційні технології в професійній підготовці майбутнього педагога. // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. Зб. наукових праць. – Київ–Вінниця, 2006. – С.458-464.

УДК 378. 147
ББК 75.1

Людмила Кожевнікова, Зоя Дзюба

ТЕХНОЛОГІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ЯК ОСНОВНА ТЕНДЕНЦІЯ РОЗВИТКУ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ

Основна думка авторів статті полягає в тому, що технології у фізичному вихованні студентів вищої школи повинні бути особистісно орієнтованими.

Ключові слова: *пріоритети освіти, особистість, здоров'я, педагогічна діяльність, системи і технології, фізичне виховання.*

The key point of authors of the article consists in that the technologies in physical education of students of high school must be personality oriented.

Key words: *priorities of education, personality, health, pedagogical activity, systems and technologies, physical education.*

Актуальність. Орієнтиром змісту вищої освіти в Україні стає праця на особистість, яка є чи не найскладнішим утворенням у світі, а формування культури її життєдіяльності – найважливішою метою особистісно орієнтованих систем і технологій. Розробка єдиної концепції вирішення проблеми виходу системи освіти на якісно новий рівень розвитку обумовлена так званим “інформаційним вибухом”. Кількість інформації подвоюється приблизно кожні десять років; швидкими темпами йдуть такі процеси, як звуження різних спеціальностей, поява принципово нових технологій, нових спеціалізацій; розвиваються концепції про безперервність освіти та її випереджаючий характер щодо розвитку суспільства [3]. Головним у навчанні є не сам процес використання технологій, а те, наскільки їхнє використання служить досягненню освітньої мети. Тому представляється актуальним використання технологій у навчальному процесі, визначення їхніх засобів та методів, а також класифікація.

Мета дослідження полягала у спробі розв'язання проблеми розвитку особистості при впровадженні нових технологій та цілісної системи організації навчально-виховного процесу з фізичного виховання студентів вищої школи.

Аналіз досліджень і публікацій. Системний аналіз у вирішенні практичних питань розвитку особистості студентів вищої школи є характерною тенденцією впровадження сучасних освітніх технологій. Вони передбачають формування мети через результати навчання, що відображуються в діях студентів, усвідомлюються ними, приймаються, визначаються та перевіряються. Основними тенденціями розвитку вищої освіти в галузі фізичного виховання є **технологізація навчального процесу**, що вимагає:

- розробки концепції побудови моделі сучасного фахівця;
- розробки кредитно-модульних підходів до побудови навчального процесу;
- розробки й впровадження у практику активних методів навчання;

- розробки дидактичних підходів до підвищення ефективності самостійної роботи студентів;
- розробки методик контролю навчального процесу [2].

Особистісно орієнтовані освітні технології – це фундаментальна комплексна проблема, яка потребує міждисциплінарного дослідження. Тому необхідно розробляти та впроваджувати у навчальний процес нові методики, створювати нові моделі формування фізичної культури студентів. Необхідно усвідомити, що динамізм об'єктивно зумовлює змінність як надзвичайно важливу рису способу життя молодої людини. Фізична культура надає широкі можливості студентам для самовираження, саморозвитку, самовдосконалення не тільки своїх фізичних, але й і духовних можливостей для формування активної життєвої позиції. Життя висунуло суспільний попит на виховання творчої особистості, здатної мислити самостійно, генерувати оригінальні ідеї, приймати нестандартні рішення. Сучасні підходи в освіті вимагають радикальних змін у використанні освітніх технологій в напрямку гуманізації і демократизації навчання та виховання студентської молоді та інтеграції до Європейського та світового освітнього простору [4].

Стійка зацікавленість до систематичних спортивно-оздоровчих занять є ціннісно-мотиваційним ядром її індивідуально сформованої та розвиненої фізичної культури. Умовою такого рівня розвитку виступають ефективні, адекватні технології фізичного виховання як процесу формування інтересів, мотивів, потреб, ціннісних орієнтацій, що пов'язані з удосконаленням індивідуальних фізичних кондицій, фізичної підготовленості молодої людини до професійно-орієнтованої діяльності, зміцнення здоров'я, виконання соціальних функцій.

Одним із завдань, як вказується в Національній доктрині розвитку освіти України у XXI столітті, є створення умов для розвитку та самореалізації кожної особистості, в результаті чого “зростуть самостійність і самодостатність особистості, її творча активність, що суттєво зміцнить основи громадянського суспільства” [3]. Система соціальних технологій фізичного виховання представлена в сучасному суспільстві технологіями, завдяки яким відбувається активізація процесу опанування молодою людиною цінностей фізичної культури через включення її до спортивної діяльності. Усвідомлення молодими людьми своєї унікальності та суттєвої ролі в розвитку суспільства веде до ускладнення вирішення проблем фізичного виховання, погодження тих суперечливих між собою інтересів і систем цінностей, що визначають діяльність окремих особистостей. Завдяки вихованню особистої фізичної культури молода людина набуває власного досвіду, духовного змісту, стереотипів поведінки, способів самовираження, естетичних смаків. У результаті взаємодії індивідуальних і культурних процесів відбувається осмислення та передача досвіду. Фізична культура регулює та підпорядковує поведінку суб'єктів соціальної взаємодії, виступає потужним ресурсом розвитку індивіду. Як показник соціалізованості особистості, відображення її особистого розвитку, фізична культура має розглядатися як невід'ємний компонент професійної підготовленості студента класичного університету. При цьому культурні стандарти відіграють у розвитку та становленні особистості не меншу роль, ніж закони біологічного виживання.

Сучасні оздоровчі технології, що орієнтовані на гармонійний і фізичний розвиток особистості, зараз потребують всебічного і глибокого аналізу для впровадження їх у вітчизняні оздоровчі системи. Не абиякий інтерес для фахівців становить технологія моніторингу та керування здоров'ям, яка розглядає можливості оцінки соматичного здоров'я, основи концепції профілактики хронічних неінфекційних

захворювань, превентивну фізичну реабілітацію як стратегію первинної профілактики. Система відновлення здоров'я повинна передбачати використання сучасних технологій на всіх стадіях оздоровчого процесу. Критерієм ефективності фізичного виховання студентів вищої школи має бути достатній рівень їх компетентності, що виражається в опануванні теоретико-методичних знань навчальної програми; певним рівнем фізичного розвитку і здоров'я; вмінням використовувати різноманітні засоби фізичної культури у повсякденному житті; дотриманням здорового способу життя. Важливою проблемою є теоретичне обґрунтування диференціації навчання, адже це пов'язано з різним діагнозом захворювань, станом здоров'я тощо.

Виклад основного матеріалу. При впровадженні в навчальний процес нових моделей фізичного виховання необхідно передбачати можливості широкого вибору особистісно орієнтованих систем та технологій, форм роботи, що відповідають запитам кожного студента; нові системи методичного забезпечення навчання за індивідуальними програмами з акцентуванням на самостійну роботу студентів. Перед педагогічною наукою стоять завдання наукового обґрунтування таких технологій та шляхів їх реалізації. Технологія формування творчої особистості тісно переплітається з іншими технологіями. Не можна скласти повного уявлення про рухову культуру, не відокремлюючи в ній активної, творчої діяльності молодшої людини, розвитку фантазії та творчої уяви. Фізичне виховання в цьому контексті може розглядатися як базова основа розвитку фізичної культури особистості. Вона характеризується цілісною єдністю взаємодії навчання, виховання та формування особистості, взаємовідношення котрих де термінується відмінністю у якості отриманого педагогічного результату.

Сьогодні освіта спрямовується на опрацювання технологій індивідуально орієнтованого навчання, метою якого є не нагромадження знань і умінь, а постійне збагачення творчості, формування механізму самоорганізації та самореалізації особистості кожного студента [5]. В цьому контексті цікавою є проектна технологія, в якій практика особистісно орієнтованого навчання базується на вільному виборі студента, з урахуванням його інтересів. Тому, визначаючи концепцію технологій, що зберігають здоров'я, необхідно взяти за основу вивчення фізичного, психічного та соціального компонентів здоров'я людини [1]. При цьому фізичне виховання повинно забезпечуватися відповідними дидактичними комплексами, сучасними науковими досягненнями, спеціальним методичним обслуговуванням, державною системою тестів для перевірки ефективності фізичного виховання. Технологія вирішення рухових завдань і дидактичного моделювання рухових дій, на наш погляд, є концептуально єдиною сукупністю засобів проектування та побудови систем рухів. Особливо цікавою для фахівців у галузі фізичної культури і спорту є педагогічна технологія "створення ситуації успіху", що надає можливість кожному відчути радість досягнення, усвідомлення власних здібностей, віру в свої сили. Із соціально педагогічної точки зору успіх – оптимальне співвідношення між очікуванням оточуючих, особистості та результатами діяльності. В тих випадках коли очікування збігаються або перевершують їх, можна говорити про успіх. Ситуація успіху це суб'єктивний психологічний стан задоволення наслідком фізичної або моральної напруги, котра відкриває період визволення прихованих можливостей особистості, перетворення та реалізацію фізичних і духовних сил молодшої людини [4].

У сучасній системі фізичного виховання ведуться пошуки засобів, які здатні збільшити обсяг за рахунок інтенсифікації фізичних навантажень. Саме тому фахівці все частіше звертаються до "непрямих" (тобто, не через інтенсифікацію фізичних навантажень) методів збільшення обсягів навчально виховного процесу.

На нашу думку технологія інтенсифікації повинна здійснюватися за допомогою релаксації у педагогічному процесі. Найефективнішим підходом, який впливає з результатів дослідження, є застосування в навчальному процесі активного відпочинку, що стимулює відновлення м'язової працездатності. Безпосереднім наслідком таких дій є полегшення фізичних навантажень, що особливо важливо для профілактики перенапруження та перетренування. Ми вважаємо, що будь який навчальний процес є ефективним лише тоді, коли викликає та організує фізичну та психічну активність.

Висновок.

Узагальнюючи вищезазначене ми можемо вести розмову про те, що новітні технології є ефективними у навчально виховному процесі. Всі технології, що застосовуються у вихованні студентської молоді, повинні спрямовуватися на задоволення потреб вищого рівня, на створення особистої філософії того, хто навчається і того, хто навчає. Пріоритетами освіти повинна стати праця на особистість, на високий рівень індивідуального розкриття кожної молодої людини.

Передбачається, що більш глибокі дослідження дозволять систематизувати впровадження сучасних соціальних, педагогічних, інформаційно-комунікаційних та комп'ютерних технологій до навчально-виховного процесу з фізичного виховання сучасної вищої школи.

1. Бондин В.И. Здоровьесберегающие технологии в системе высшего педагогического образования // Теория и практика физической культуры, 2004. – №10. – С.15-18.
2. Івашенко О.В., Забора А.В. Педагогічні технології у фізкультурній освіті /Актуальні проблеми фізичного виховання і спорту. II Міжнар. наук.-конф. – Харків: ОВС, 2006. – С.37.
3. Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті. – К.: Педагогічна газета. – 2003. – №10. – Жовтень.
4. Освітні технології: Навч.-метод.посібник / О.М.Пехота, А.З.Кіктенко, О.М.Любарська та ін.; За ред. О.М.Пехоти. – К.: АСК., 2003. – 255 с.
5. Цехмістрова Г.С. Педагогічна майстерність та оцінка якості викладання в вищому закладі освіти // Нові технології навчання. – Вип.31. – К., 2001. – С.25.